

Laskennallinen tarveselvitys: Työkyvyn tuen palvelut-hanke. 1.3.2024-30.6.2026, ESR+ 4.1. Polkuja töihin

Yksikkö: Strategia- ja konsernipalvelut, kehittämissyksikkö

Laatija: Heli Aalto 19.10.2023

Tulossa oleva TE-palvelut 24- uudistus muuttaa kuntien, TE-toimistojen ja hyvinvointialueen välisiä yhdyspintoja. Tämän muutoksen tueksi haetaan hyvinvointialueelle hanketta. Hankkeella selkeytetään yhteisiä toimintatapoja. Hanke sijoittuu kehittämissyksikön alle. Hankkeen kesto on 2,5 vuotta eli TE-uudistuksen ylimenokauden aika. Hanke tekee tiivistä yhteistyötä työllisyyden ekosysteemin valmistelijoiden kanssa, tässä ekosysteemissä hyvinvointialue on keskeisessä roolissa.

Hanke jätetty rahoittajalle 29.9.2023 ja rahoitusneuvottelut käynnissä.
Hanketta haetaan ajanjaksolle 1.3.2024-30.6.2026

Rahoituslaskelma

Hankkeen budjetti on koko hankeajalle 379 904 euroa. Haettava rahoitus on 303 924 euroa ja omarahoitusosuus 75 980 euroa. Omarahoitusosuus on tarkoitus kattaa Tulevaisuuslautakunnan esittämästä, talousarviossa vahvistettavasta, hankeomarahoitussuudesta. Lisäksi omarahoitusosuutta voidaan kerryttää, mikäli rahoittaja sen hyväksyy, työpanosirroilla. Tämä täsmentyy hankerahoituspäätöksen yhteydessä.

Hankkeen tarve

Laissa Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 10 § todetaan, että hyvinvointialueella on vastuu asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi. Hyvinvointialueen on osaltaan yhteen sovitettava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujaan kunnallisten ja valtion palvelujen kanssa. Hyvinvointialueen on huolehdittava yhteen sovitettuja palveluja laaja-alaisesti tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteensovittamisesta ja palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittämisestä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen muiden palvelujen kanssa sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Hyvinvointialueen on myös edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujensa yhteensovittamista muiden toimijoiden palvelujen kanssa.

Hankkeen tavoitteet ovat:

1. Hanke selkeyttää hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välisiä yhdyspintoja ja rakenteita
2. Hanke selkeyttää hyvinvointialueen sisäistä vastuunjakoa liittyen osatyökykyisten henkilöiden palvelujen järjestämiseen ja johtamiseen

Koko maakunnassa toimivat jo työkyvyn tuen tiimit mutta tulevat uudistukset operatiivisessa toiminnassa ja asiakastyössä vaativat prosessien jatkokehittämistä yhteiskehittämisen hengessä eri toimijoiden kanssa:

hankkeessa muodostetaan asiantuntijaryhmiä, kerätään kentän tietoa ja kokemuksia palvelupolkujen selkeyttämiseksi.

Haettavalla hankkeella mahdollisesti saatavalla rahoituksella tuetaan hyvinvointialueen lakisääteisen tehtävän toteuttamista, eli toimintaa, jota olisi tehtävä joka tapauksessa. Hankkeen laskennalliset hyödyt eivät kuitenkaan kohdistu yksinomaan hyvinvointialueelle. Hyvin toimiva yhdyspinta Hyvinvointialueen ja kuntien sekä TE-toimistojen välillä edesauttaa yksilöiden työllistymistä sekä nopeuttaa niiden yksilöiden palvelupolkuja, keiden kohdalla kuntoutus-, osatyöllistyminen tai eläkevaihtoehto ovat ensisijaiset ratkaisut. Työvoimapulassa osatyökykyisten työllistyminen on erityisen tärkeää. Työttömyyden kestolla on jatkossa erityistä merkitystä kuntien kustannusten kannalta. Mitä pidempään yksilö on työttömänä, sitä suuremman osuuden kunta rahoittaa työttömyysetuuksista (työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan kuluista). Yhden työttömän laskennalliset keskimääräiset vuosikustannukset ovat yhteiskunnalle n. 15 000 €. Hyvinvoinnin, terveyden ja työttömyyden negatiivisista yhteyksistä on olemassa paljon tutkimusnäyttöä, pitkittynyt työttömyys vaikuttaa mm. itsemurhariskiä sekä lasten hyvinvointiin perheissä. Tutkimuksissa on todettu, että työttömien työkyky laskee voimakkaasti erityisesti sen jälkeen, kun heidän työttömyytensä on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään kaksi vuotta. ([Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi)).

Hankkeen omarahoitussuutta (n. 76 000€ hankeajalta) vastaava kustannus syntyy hyvinvointialueella esim. 14 kuukauden sijoituksesta kodin ulkopuolelle (keskimääräinen kustannus vuoden 2023 kustannusten ja asiakasmäärien perusteella laskettuna ilman painotuksia) tai yhden asiantuntijan palkasta sivukuluineen n. 17 kuukauden ajalta.

Hankkeen kuvaus

Hankkeeseen rekrytoidaan kaksi projektiasiantuntijaa. Hanke on valmisteltu hyvinvointialueen kuntoutuksen toimialueen, työikäisten palvelujen ja kehittämissyksikön yhteistyönä. Hankkeen valmistelun aikana on keskusteltu Joensuun kaupungin sekä KELA:n edustajien kanssa. Kaikkien kolmentoista kunnan työllisyysasioista vastaavat tahot osallistettiin hankevalmisteluun webropol-kyselyn kautta. Hankkeelle nähdään selkeä tarve myös kuntien työllisyysalueiden valmistelun näkökulmasta. Hankevalmistelun aikana on sovittu, että hankkeen työntekijöiden vastinparit tulevat uudelta työllisyysalueelta, jolloin päästään aitoon vuoropuheluun koko hankkeen ajan.

Pohjois-Karjalan kuntien, hyvinvointialueen ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton sopimuksessa yhdyspintarakenteista, toimintamalleista, työnjaosta ja tiedonkulusta on yhtenä osa-alueena asukkaiden työllistymisen ja työkyvyn edistäminen. Asiakirjassa mainitaan yhteiset kehittämishankkeet työllistymisen ja työkyvyn edistämiseksi. Lisäksi kerrotaan, että osapuolet voivat perustaa operatiiviseen toimintaan keskittyvän työllisyyden yhdyspintaryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella ja arvioida yhdyspintapalvelujen asukaslähtöistä toteutumista sekä niiden vaikuttavuutta. Tämän ryhmän perustaminen voi olla osa nyt haettavaa hanketta.

Erityisesti hankkeessa kiinnitetään huomiota prosessien yhteensovittamiseen, resurssien riittävyteen, palvelujen tuottamiseen reuna-alueilla sekä toiminnan jatkuvuuteen hankkeen jälkeen.

Hanke vastaa Siun soten strategiseen tavoitteeseen, palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat sekä toimintamme on tuloksellista, laadukasta ja kustannusvaikuttavaa